SEKRETY Wsi...

Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

Egzemplarz bezpłatny

Numer 2 (118), Luty 2023 www.sulow.pl

NATURALNIE GMINA SUŁÓW

W tym numerze

Mural „Gród Sutiejsk”	str. 2
Nagroda dla Poczty w Sułowie	str. 2
Halowe mistrzostwa	str. 3
Wieści szkolne	str. 5
Wielki Post	str. 7
Biblioteczny Klub Fantastyki	str. 9
Kącik kulinarny	str. 10
Krzyżówka	str. 11
Humor	str. 12

MICHALÓW MISTRZEM GMINY SUŁÓW W HALOWEJ PIŁCE NOŻNEJ

POWSTAŁ PIERWSZY MURAL W NASZEJ GMINIE

Na tylnej ścianie budynku „Starej remizy” w Sułowie powstał mural nawiązujący tematyką do atrakcji turystycznej naszej gminy—Grodziska Sutiejsk. Mural powstał dzięki inicjatywie Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Zamojska”.

Stworzony obraz widoczny jest dla wszystkich przejeżdżających drogą powiatową Turobin—Szczebrzeszyn od strony Tworyczowa co przyczyni się do informacji i promocji grodziska dla ogromnej liczby osób.

Powstały mural doskonale wpisuje się również w teren rekreacyjny znajdujący się za budynkiem „Starej Remizy” gdzie już znajduje się plenerowa siłownia oraz niedawno wybudowany grill. Mural jest pierwszym z serii obiektów promujących nasze grodzisko, w niedalekiej przyszłości będą powstawać kolejne.

W ramach projektu realizowanego przez LGD „Ziemia Zamojska”, murale powstały także w miejscowościach Nielisz, Stary Zamość i Skierbieszów.

WYRÓŻNIENIE DLA URZĘDU POCZTOWEGO W SUŁOWIE

Od października 2020 roku mamy nowego naczelnika Poczty. Pani Marta Gdula była wieloletnim pracownikiem Urzędu Pocztowego Zamość 1, obecnie od 2 lat pełni funkcje naczelnika Urzędu Pocztowego w Sułowie.

Dzięki wytężonej pracy całego zespołu urząd za rok 2022 otrzymał wyróżnienie Dyrektora Rejonu Sieci w Lublinie – Puchar oraz dyplom. Bardzo dziękujemy naszym klientom za korzystanie z naszych usług pocztowych, oraz zapraszamy serdecznie do dalszej współpracy, odwiedzanie urzędu oraz zakupów na poczcie.

ZAPRASZAMY DO WYPEŁNIENIA ANKIETY

Gminny Program Rewitalizacji (GPR) jest podstawowym dokumentem uchwalanym przez gminę umożliwiającym prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych działań rewitalizacyjnych (naprawczych) na obszarach dotkniętych problemami.

Opracowanie GPR pozwoli na skorzystanie przez władze samorządowe ich jednostki organizacyjne, ale także lokalne firmy z dofinansowania Unii Europejskiej (Fundusze dla Lubelskiego, dawniej Regionalny Program Operacyjny).

Zapraszamy do wypełnienia ankiety znajdującej się pod adresem ***https://forms.gle/gwUigqBDmDurULZQ9***

I MISTRZOSTWA GMINY SUŁÓW W HALOWEJ PIŁCE NOŻNEJ

12 lutego 2023 r. odbyły się po raz pierwszy Mistrzostwa Gminy Sułów w halowej piłce nożnej. Do turnieju zgłosiłosię8 drużyn, reprezentujące swoje miejscowości. Dziękujemy Panom Dariuszowi Latawcowi i Piotrowi Szczurkowi za sędziowanie spotkań. Zwycięzcą turnieju została drużyna reprezentująca Michalów. Nagrody wręczył Wójt Gminy Sułów Pan Leon Bulak. Poniżej prezentujemy wyniki wszystkich spotkań:

GRUPA A

Sułów – Michalów I **2:1** *(Krzysztof Zawiślak x2 – Paweł Kulesza)*

Sułówek – Źrebce **1:1** *(Marcin Pawelczyk – Arkadiusz Zuchowski)*

Źrebce – **Michalów I 0:2** *(Paweł Kulesza, Mariusz Łoś)*

Sułówek – Sułów **1:0** *(Marcin Pawelczyk)*

Sułów – Źrebce **0:0**

Sułówek – **Michalów I 0:1** *(Patryk Maciąg)*

GRUPA A								
	Drużyna	mecze	wygrane	remisy	przegrane	punkty	bramki	bilans bramek
1.	Michalów I	3	2	0	1	6	4:2	+2
2.	Sułówek	3	1	1	1	4	2:2	0
3.	Sułów	3	1	1	1	4	2:2	0
4.	Źrebce	3	0	2	1	2	1:3	-2

GRUPA B

Deszkowice II – **Michalów II 0:5** *(Karol Misiarz x3, Marek Szyduk, Marcin Szyduk)*

Tworyczów – **Sąsiadka 0:7** *(Michał Magdziarz x4, Maciej Zych x3)*

Deszkowice II – Tworyczów **2:1** *(Adrian Piróg, Adam Klimek – Krzysztof Wdowiak)*

Michalów II – Sąsiadka **1:0** *(Karol Misiarz)*

Michalów II – Tworyczów **5:1** *(Marcin Szyduk x3, Karol Misiarz, Mateusz Poździk – Nikodem Żuk)*

Deszkowice II – **Sąsiadka 0:3** *(Maciej Zych x2, Michał Magdziarz)*

GRUPA B								
	Drużyna	mecze	wygrane	remisy	przegrane	punkty	bramki	bilans bramek
1.	Michalów II	3	3	0	0	9	11:1	+10
2.	Sąsiadka	3	2	0	1	6	10:1	+9
3.	Deszkowice II	3	1	0	2	3	2:9	-7
4.	Tworyczów	3	0	0	0	0	2:14	-12

Półfinały

Michalów I – Sąsiadka **2:2 K(3:2)** *(Paweł Kulesza, Sylwester Szady – Michał Magdziarz, Tomasz Sobolewski)*

Michalów II – **Sułówek 1:1 K(1:2)** *(Marek Szyduk – Marcin Pawelczyk)*

Mecz o 3 miejsce

Sąsiadka – Michalów II **WO.(3:0)**

Finał

Michalów I – Sułówek **2:1**
(Karol Misiarz, Paweł Kulesza – Marcin Pawelczyk)

Strzelone bramki

6 – Michał Magdziarz, Karol Misiarz

5 – Maciej Zych

4 – Marcin Pawelczyk, Marcin Szyduk, Paweł Kulesza

2 – Krzysztof Zawiślak, Marek Szyduk

1 – Arkadiusz Zuchowski, Krzysztof Wdowiak, Adrian Piróg, Patryk Maciąg, Tomasz Sobolewski, Sylwester Szady Adam Klimek, Mariusz Łoś, Nikodem Żuk,

Najlepszy Zawodnik – Karol Misiarz *(Michalów II)*

Król Strzelców – Michał Magdziarz *(Sąsiadka)*

Najlepszy Bramkarz – Daniel Mróz *(Sąsiadka)*

Najpiękniejsza Bramka – Paweł Kulesza *(Michalów I)*

Kolejność końcowa

1. **Michalów I**
2. **Sułówek**
3. **Sąsiadka**
4. Michalów II
5. Sułów
6. Deszkowice II
7. Źrebce
8. Tworyczów

Wieści szkolne

CHOINKA NOWOROCZNA W TWORYCZOWIE

4 lutego 2023 roku w Szkole Podstawowej w Tworyczowie odbyła się Choinka Noworoczna połączona z Dniem Babci i Dziadka. Pani dyrektor Elżbieta Matysiak serdecznie powitała gości, którzy z niecierpliwością czekali na występy.

Przedszkolaki i uczniowie uświetnili uroczystość występami wokalno - tanecznymi, dedykowanymi Babciom i Dziadkom.

Po zaprezentowanej części artystycznej, dzieci wręczyły prezenty dla ukochanych Babć i Dziadków Uczniowie po zjedzonej kolacji oczekiwali na św. Mikołaja. Choinka była okazją do integracji lokalnej społeczności i wspólnej zabawy.

Szkoła to jest nauka, ale również miejsce wspólnych spotkań i wspólnych uroczystości. W tym dniu zgromadziła trzy pokolenia. Babcia i dziadzio to ukochane osoby, które najlepiej potrafią zrozumieć swoje wnuki. Są oni skarbnicą wiedzy o przeszłości. Dzielą się swoją mądrością i doświadczeniem. Choć nieraz pewnie dokucza zmęczenie, to widać w ich oczach radość i energię, gdy patrzą na wnuki.

Kochane Babcie i drodzy Dziadkowie, życzę Wam dużo zdrowia i radości. Niech Wasze doświadczenie i pogoda ducha służą nam wszystkim. Serdecznie dziękujemy

naszym gościom za obecność. Wyrazy wdzięczności należą się również Rodzicom, którzy nie tylko dowieźli honorowych gości na miejsce uroczystości, ale także wykazali się wsparciem w przygotowaniu poczęstunku.

Stanisława Hadaj
SP w Tworyczowie

ZABAWA CHOINKOWA W SUŁOWIE

Karnawał trwa, a więc w związku z tym 4 lutego 2023 roku odbyła się w naszej szkole zabawa choinkowa. Uczestniczyli w niej uczniowie i dzieci przedszkolne z naszej szkoły oraz ich młodsze rodzeństwo.

Jak co roku przedsięwzięcie to z własnych funduszy zorganizowała Rada Rodziców Szkoły Podstawowej w Sułowie we współpracy z rodzicami i nauczycielami szkoły. Zorganizowali poczęstunek w formie bufetu, który nieprzerwanie serwował różnorodne przekąski i smakołyki dla dzieci oraz dania ciepłego w formie pizzy. Zabawę dla najmłodszych prowadził wynajęty animator, a dla starszych uczniów poprowadził dyskotekę. Nie zabrakło atrakcji specjalnej, bo do dzieci przyszedł jeszcze Mikołaj z prezentami.

Aby zapewnić pełne bezpieczeństwo naszym dzieciom, rodzice wg ustalonego harmonogramu dyżurowali podczas całej zabawy, a wychowawcy i nauczyciele stanowili nadzór nad dziećmi i uczniami.

Było wspaniale, dlatego dzień ten będziemy pamiętać bardzo długo. Dziękuję uczniom, nauczycielom i pracownikom szkoły pod przewodnictwem Pani Marii Bartoszczyk za wykonanie dekoracji sali gimnastycznej. Dziękuję wszystkim rodzicom pod przewodnictwem Pana Mirosława Poździka, przewodniczącego Rady Rodziców za zaangażowanie w organizację tej imprezy szkolnej.

Małgorzata Kuźma
SP w Sułowie

KONKURS GRAMATYCZNO-ORTOGRAFICZNY

16 lutego 2023 roku, w Szkole Podstawowej w Sułowie, odbył się Międzyszkolny Konkurs Gramatyczno - Ortograficzny. Konkurs był kierowany do uczniów klas II i III, szkół podstawowych z terenu naszej gminy. Łącznie do konkursu przystąpiło 12 uczniów.

Uczestnicy zmagali się z różnymi trudnościami. Test badał umiejętności czytania ze zrozumieniem, wiedzę o języku oraz umiejętności gramatyczno - ortograficzne. Naszą szkołę reprezentowali następujący uczniowie:

Klasa II
Maja Chraplewska
Julian Wyłupek
Klasa III
Julia Chraplewska
Amelia Krawiec

Nagrody i dyplomy dostali uczniowie z najwyższą liczbą punktów. Uczennice z naszej szkoły zdobyły dwa czołowe miejsca:

I miejsce - **Julia Chraplewska** kl.III
II miejsce - **Amelia Krawiec** kl.III

Gratulujemy zwycięzcom oraz wszystkim uczestnikom konkursu i życzymy dalszych sukcesów.

Teresa Nawrocka
SP w Tworyczowie

„CZYTAM, ROZUMIEM, UMIEM”

W poniedziałek 6 lutego 2023 r. uczniowie klasy III naszej szkoły odwiedzili Gminną Bibliotekę Publiczną w Michalowie. W czasie spotkania z p. bibliotekarką Marią Godzisz dowiedzieli się, jaką funkcję pełni biblioteka w życiu społeczności lokalnej. Poznali pomieszczenia znajdujące się w bibliotece, księgozbiór dostępny dla każdego oraz pozycje literatury dziecięcej, z której sami mogą skorzystać. Spędzili miło czas rozwiązując rebusy, labirynty i krzyżówki. Poszerzyli swoją wiedzę na temat tego skąd się biorą książki. Mieli okazję poczuć się, jak ilustratorzy książek dla dzieci, rysując ilustracje do wybranych przez siebie książek. Mamy nadzieję, że to spotkanie zmobilizuje uczniów do samodzielnego i częstego sięgania do bibliotecznych księgozbiorów zarówno w bibliotece szkolnej, jak i publicznej.

SP w Michalowie

TŁUSTY CZWARTEK

„Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych pączków nasmażyła.” 16 lutego zgodnie z tradycją dzieci z grupy 6 latków świętowały Tłusty Czwartek. Tego dnia przedszkolaki dowiedziały się o zwyczajach związanych z pożegnaniem karnawału. Sześciolatki oglądały zdjęcia faworków, pączków oraz innych smakołyków związanych z tym wydarzeniem. Potem przygotowały „pączki”, była to praca plastyczna polegająca na formowaniu, malowaniu i ozdabianiu tych smakołyków.

Dodatkowe zabawy dydaktyczne stały się świetnym sposobem na przypomnienie i kultywowania naszych tradycji ludowych i zwyczajów karnawałowych. Maria Kielar - Turska pisała: "Tradycja spełnia ważną i pożyteczną rolę zwłaszcza w rozwoju dziecka. Wśród elementów, które zasługują na uwagę są święta, zwyczaje, obrzędy, obyczaje. Ich zanik zuboża nasze dziedzictwo kulturowe".

Joanna Kita
SP w Sułowie

PO GLINIANYM MOŚCIE JEDZIE ŻUR W POŚCIE

Czas płynie jednak stanowczo za szybko, dopiero co rozpoczął się karnawał, a już 22 lutego Środa Popielcowa (Środa Wstępna) rozpoczyna 40 dniowy Wielki Post. Wielki Post jest przede wszystkim czasem pokuty i nawrócenia. Wspominając słowa Chrystusa, Kościół na ten okres przypomina trzy drogi przybliżenia się do Boga: post, jałmużnę i modlitwę. W obecnym co raz bardziej laickim świecie, w którym niemodne jest bycie człowiekiem wierzącym, a wyznawanie religii kojarzy się z chrztem dziecka, pierwszą komunią, ślubem w kościele (bo ładnie wygląda) i pogrzebem, wiele osób nie wie prawie nic o tradycjach i przesłaniu Wielkiego Postu. Coś tam kołacze się w głowach, coś tam pamiętamy z lekcji religii, ale tak dokładnie to już nie. Wydaje się jednak, że powinniśmy mieć rozeznanie w sprawach należących do kanonu tradycji i kultury nawet wówczas gdy jesteśmy ateistami, bo taka wiedza winna cechować człowieka kulturalnego.

Wielki Post to trwający 40 dni okres poprzedzający Wielkanoc. Post był najdawniejszą formą przygotowań do najstarszego święta chrześcijańskiego – Wielkanocy (przez pierwsze trzy wieki chrześcijaństwa innych świąt właściwie nie obchodzono). Początkowo Wielki Post trwał 40 godzin – czyli obejmował dwa dni poprzedzające Wielkanoc (Wielki Piątek i Wielką Sobotę), następnie wydłużono go do tygodnia, a od 325 roku (od Soboru Nicejskiego) ustanowiono, że Wielki Post ma trwać 40 dni. Do dziś Wielki Post obchodzą nie tylko katolicy, ale również osoby wyznające prawosławie i protestantyzm (z tym że protestanci określają go jako Czas Pasyjny).

Liczba „40" ma w Biblii znaczenie symboliczne. Tyle dni miał trwać potop, który miał oczyszczać Ziemię z grzechów. Czterdzieści lat trwała wędrówka narodu wybranego po wyjściu z Egiptu, by mógł – oczyszczony – wejść do Ziemi Obiecanej. 40 dni trwał biblijny pobyt Mojżesza na górze Synaj w obecności Boga, od którego otrzymał Dekalog. Najważniejsze jednak, że według ewangelii św. Mateusza – 40 dni na pustyni spędził sam Chrystus, modląc się i walcząc z Szatanem. Dokładnie tyle dni, ile obecnie trwa Wielki Post poprzedzający Wielkanoc.

Pierwsi chrześcijanie zachowywali ścisły post w dniach upamiętniających śmierć i pobyt ciała Jezusa w grobie już w II wieku. Wspominał o tym w liście do papieża Wiktora I św. Ireneusz z Lyonu, biskup Vienne, wyjaśniając, że praktyka 40-godzinnego postu ma nawiązywać do czasu jaki spędził w grobie Chrystus.

Dawniej Wielki Post oznaczał dla katolików przede wszystkim powstrzymanie się od jedzenia pokarmów mięsnych. Nie jedzono mniej, wręcz przeciwnie – chodziło wyłącznie o to, by nie spożywać mięsa. Niedziele, jako dni świąteczne, nie były wliczane w czas wielkiego postu. Kanony synodu w Gangrze (ok. 340 roku) piętnowały praktykowanie postu w niedziele:

„Gdyby ktoś, powodując się rzekomą ascezą, pościł w niedzielę, niech będzie wyklęty".

„Gdyby ktoś z ascetów nie zmuszony warunkami fizycznymi, lecz powodowany pychą i uważając się za doskonałego, nie przestrzegał postów ustanowionych dla ogółu wiernych i zachowywanych przez Kościół, niech będzie wyklęty".

Wielki Post rozpoczyna się w Środę Popielcową i kończy tuż przed Triduum Paschalnym. Dawniej Wielki Post trwał do Wielkiej Soboty, obecnie czas jego zakończenia nie jest jednoznacznie określony – zgodnie z prawem kanonicznym, koniec Wielkiego Postu wynika z kalendarza liturgicznego. Dlatego często przyjmuje się, że Wielki Post kończy się wraz z rozpoczęciem Triduum Paschalnego – Wielkiego Czwartku, Wielkiego Piątku i Wielkiej Soboty. Środa Popielcowa jest symboliczną bramą, która wprowadza chrześcijan w czas Wielkiego Postu. Swą nazwę przyjęła od obrzędu posypywania głów popiołem. W liturgii kościoła symbolowi temu towarzyszą wypowiadane przez kapłana słowa: ***„Prochem jesteś i w proch się obrócisz"*** lub ***„Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię"***. Powszechnie w geście posypania popiołem uznajemy swoją grzeszność i zależność od Boga.

Sam zwyczaj posypywania głów popiołem na znak żałoby i pokuty znany był w wielu kulturach i tradycjach, m.in. w starożytnym Egipcie, na Półwyspie Arabskim czy w Grecji. W liturgii chrześcijańskiej pojawił się on w VIII w. Jednak w dawnych wiekach był to obrzęd dotyczący konkretnych pokutników, na których ciążyły duże przewinienia. Pokutnicy przystępowali do tajnej spowiedzi przed biskupem (albo wyznaczonym przez niego delegatem), po czym, w Środę Popielcową około godziny 9 stawiali się przed wejściem do kościoła. Około godziny 12.00 biskup przechodził do środka nawy kościoła, a w dwóch rzędach obok wejścia ustawiali się przedstawiciele kleru. Pokutnicy byli wprowadzani do środka, a biskup i prezbiterzy posypywali im głowy popiołem. Wypowiadano przy tym formułę pochodzącą z biblijnego wersetu: „Pamiętaj człowiecze, że jesteś prochem i w proch się obrócisz; czyń pokutę, abyś miał życie wieczne". Potem biskup kropił ich wodą święconą, a następnie wkładali przeznaczone dla nich ubrania pokutne. Po Litanii do Wszystkich Świętych (podczas jej odmawiania leżeli na posadzce kościoła) w końcowej przemowie do pokutników biskup przypominał biblijną historię Adama, który wraz z Ewą został ukarany za grzech i wygnany z rajskiego ogrodu Eden i porównywał sytuację penitentów do losu pierwszych rodziców. Biskup brał jednego pokutnika pod rękę, ten kolejnego, i dalej aż wszyscy zostali złączeni w jeden łańcuch. W takiej formacji pokutnicy, trzymając w rękach świece, opuszczali kościół. Przy bramie biskup żegnał pokutników, wzywał by nie wątpili w miłosierdzie Boże, odbywali pokutę, pościli, modlili się, dawali jałmużnę. Po zamknięciu za nimi bramy kościoła, odprawiano mszę świętą. Pokuta kończyła się w Wielki Czwartek wprowadzeniem do kościoła tych, którzy wypełnili swoją pokutę i udzieleniem im rozgrzeszenia. Prawdopodobnie – ze względu na znaczne odległości od stolic biskupich – ceremoniał pokuty publicznej był upraszczany i pokutnik był wyprowadzany z lokalnego kościoła przez proboszcza, po czym był wysyłany do miasta biskupiego, by tam, po wypełnieniu pokuty, mógł w Wielki Czwartek

otrzymać przebaczenie win. Bardzo ciekawy obyczaj szkoda, że już nie obowiązuje. Chętnie zobaczyłabym kto z obecnych grzeszników zdobyłby się na taki publiczny akt odwagi. W X wieku do obrzędu, obok publicznych pokutników, zaczęli stawali także zebrani wyznawcy. Synod w Benewencie (1091r.) zalecał wiernym udział w takim obrzędzie na znak rozpoczęcia postu. Wówczas ustalono też, że popiół ma pochodzić ze spalonych, zeszłorocznych palm wielkanocnych.

Tego dnia chrześcijan obowiązuje także post ścisły i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych. W praktyce oznacza to, że tylko jeden ze spożywanych tego dnia posiłków powinien być do syta, a w jadłospisie dominują ryby, gł. śledzie. Innym już dawno zakazanym średniowiecznym zwyczajem było przemierzanie dróg Europy przez grupy biczowników, którzy biczując się do krwi, wzywali społeczność chrześcijańską do pokuty i nawrócenia. Praktyka taka została zakazana przez papieża Klemensa VI w 1349 roku.

W okresie wielkiego postu z kościoła znikają kwiaty przy ołtarzu, nastrój pokuty podkreśla skromniejszy wystrój świątyni. Kolorem liturgicznym jest fiolet, w czwartą niedzielę (jeśli jest taki zwyczaj w danej parafii) róż, a w niedzielę Męki Pańskiej (Palmową) czerwień. Aktualna, watykańska lista Przykazań kościelnych zawiera wskazanie, by w dni wyznaczone przez Kościół powstrzymywać się od jedzenia mięsa i przestrzegać postu. Taki czas ascezy i pokuty, ma stanowić przygotowanie do świąt liturgicznych. Szczegóły precyzują lokalne episkopaty. Liturgia w Wielkim Poście jest wyciszona – podczas Eucharystii nie śpiewa się hymnu "Chwała na wysokości Bogu" (z wyjątkiem przypadających w Wielkim Poście uroczystości, np. św. Józefa - 19 marca, czy Zwiastowania Pańskiego - 25 marca) oraz aklamacji "Alleluja", którą zastępuje "Chwała Tobie, Królu wieków" albo "Chwała Tobie, Słowo Boże". Inaczej wygląda także Liturgia Godzin – nie odczytuje się hymnu "Ciebie, Boga, wysławiamy", opuszcza się także zawołanie "Alleluja". Milkną także kościelne dzwony. W wielu kościołach obowiązuje zwyczaj ustawiania krzyża, by wierni mogli ucałować rany Chrystusa. Wyjątkowym dniem, w którym nie obowiązują wymienione zastrzeżenia, jest Niedziela Laetare (łac. "Wesel się"), przypadająca w IV Niedzielę Wielkiego Postu.

W Polsce katolicy w okresie wielkiego postu nie biorą udziału w zabawach, nie organizuje się wesel. Jeszcze inne symbole Wielkiego Postu to: nabożeństwa Gorzkich Żali i Drogi Krzyżowej, które odprawiane są wyłącznie w czasie Wielkiego Postu. Nabożeństwo Drogi Krzyżowej ma dla chrześcijan szczególną wymowę i znaczenie, pozwala bowiem kontemplować i przeżywać ostatnie ziemskie chwile Jezusa Chrystusa oraz Jego drogę na śmierć. W kościołach katolickich droga krzyżowa przedstawiana jest w obrazach lub rzeźbach rozmieszczonych najczęściej na ścianach bocznych świątyni. Istnieje też szereg przepięknych polowych stacji – w pobliżu kościołów lub w specjalnie dlań dedykowanych ogrodach pasyjnych. Tradycja odprawiania drogi krzyżowej powstała w Jerozolimie. W średniowieczu rozpowszechnili ją franciszkanie, którzy oprowadzając pątników zatrzymywali się przy stacjach przedstawiających historię śmierci Jezusa. Liczbę czternastu symbolicznych stacji ustalono w XVII wieku. Drugim na-

Pokutnicy w dolnym kościele bazyliki w Asyżu – obraz olejny: José Jiménez Aranda,

bożeństwem pasyjnym – typowo polskim – są gorzkie żale. Swe powstanie nabożeństwo zawdzięcza Księżom Misjonarzom działającym od połowy XVII wieku w Warszawie, przy kościele św. Krzyża. Tam też pierwszy raz odprawiono to nabożeństwo, w pierwszą niedzielę Wielkiego Postu – 13 marca 1707 roku. Gorzkie Żale odmawiane/śpiewane są najczęściej w niedzielę, ale również – zależnie od lokalnych zwyczajów – w inne dni, np. w czasie Triduum Paschalnego, zwłaszcza w Wielki Piątek. Nabożeństwo odprawiane jest w połączeniu z wystawieniem Najświętszego Sakramentu oraz towarzyszy mu kazanie. Struktura gorzkich żali nawiązuje do dawnej Jutrzni i składa się z trzech części oraz tzw. Zachęty. Co ciekawe, tekst hymnów zachował oryginalne, staropolskie brzmienie. Poszczególne diecezje normują obowiązki organizowania w parafiach corocznych rekolekcji (przepowiadania) podczas wielkiego postu. Rekolekcje mają za zadanie „otworzyć serca na wiarę, uczcić Boga i prowadzić do zbawienia", zaś „przekaz treści należy dostosować do wieku i wykształcenia słuchaczy, a także uwzględniać znaki czasu". Rekolekcje rozpoczynają się niedzielną Mszą ze specjalnym rekolekcyjnym kazaniem głoszonym przez przyjezdnego księdza. Pod koniec rekolekcji zazwyczaj jest okazja do spowiedzi. Rekolekcje zamknięte, czyli wyjazdowe, są trochę dłuższe, odbywają się zwykle w ośrodkach rekolekcyjnych. Wierni, którzy nie mogą uczestniczyć w nich fizycznie mogą wykorzystać możliwość, którą dają środki masowego przekazu: rekolekcje radiowe, internetowe, na Facebooku.

Niegdyś, gdy nad ranem cichły zapustne zabawy, rozpoczynano szorowanie naczyń by usunąć z nich wszelkie ślady tłuszczu. W komorach zamykano mięso, smalec, miód, a czasem nawet i nabiał. Gdzieniegdzie też symbolicznie chowano lub umieszczano w skrzyniach instrumenty muzyczne. Wielki Post oznaczał bowiem czas umiaru i umartwienia, a także przerwę od mięsa, zabaw i większych spotkań towarzyskich. Warto przypomnieć, że Wielki Post przypada na okres przedwiośnia, na przednówku, kiedy to stopniowo kończyły się zgromadzone w spiżarniach zapasy, a na nowe zbiory trzeba było jeszcze poczekać. Kalendarz liturgiczny niemal idealnie wpasował się w roczny cykl pór roku, ludziom zaś łatwiej było znosić niedobory żywności, gdy wiązało się to z intencją religijną – postem, umartwieniem czy ograniczeniem powiązanym z konkretną intencją. Jak zatem stołowano się w okresie postu? Z menu na sześć tygodni znikało mięso, tłuszcze pochodzenia zwierzęcego, miód, cukier, a nawet nabiał. W wielu domach w dni powszednie żywiono się postnym żurem, który po-

wstawał z zaczynu mąki żytniej i wody, ziemniakami, brukwią, burakami, gęstą zupą ze śliwek, chlebem, i innymi prostymi, skromnymi pokarmami. Za podstawę jadłospisu uchodziły ryby, te nie należały jednak do najtańszych, więc pojawiały się jedynie na stołach bogatszej szlachty, magnatów i duchownych. Mniej zamożnej części społeczeństwa przypadały tańsze specjały, m.in. śledzie. Inną staropolską potrawą dla zamożnych była polewka piwna, zwana inaczej gramatką, biermuszką czy faramuszką. Przygotowywano ją z lekkiego jasnego piwa, w którym gotowano, a następnie przecierano doń miękisz żytniego chleba. Całość doprawiano masłem, kminem i solą. Na Lubelszczyźnie w czasie wielkiego postu spożywano także kisiel owsiany, przygotowywany z mąki owsianej z dodatkiem wody, soli, cukru i drożdży. Typowym chłopskim jadłem była też pamuła, czyli gęsta zupa z kwaszonej kapusty rozgotowanej z brukwią oraz suszonymi śliwkami. Nieco lepsze potrawy mogły gościć na stołach w niedziele. Na czas wielkiego postu rezygnowano z palenia tytoniu i picia alkoholu. Unikano gry na instrumentach, śpiewu, zabaw, a hałasujące dzieci i młodzież były karcone. Zamiast baśni opowiadano im żywoty świętych. Ciekawym obyczajem było śródpoście (lub półpoście), całkiem już dziś zapomniane, dzień w którym zawieszano surowe reguły postu. Śródpoście obwieszczali młodzi chłopcy i mężczyźni chodzący po wsiach i miastach. Ta wesoła kompania gromkim śpiewem i kołatkami dawała czytelny sygnał, że na chwilę można zapomnieć o poważnych zasadach. Obchodzono wówczas zwyczaj tzw. „wybijania półpościa", co w praktyce oznaczało rozbijanie glinianego garnka z popiołem przed kawalerami, pannami lub o odrzwia ich domostw, wraz z okrzykiem: półpoście, Mości Panie/Mości Pani. Od tego zwyczaju dzień ten nazywano **dniem Garkotłuka**. Był to jednak obyczaj świecki. Następnego dnia wracały powaga i połączone z praktykami oraz nabożeństwami wielkopostnymi oczekiwanie na Wielkanoc.

Współcześnie, trudno zauważyć już tak wyraźne przejście między karnawałem, a Wielkim Postem. Dynamika życia jest zupełnie inna, a i wiele tradycji związanych z tym szczególnym okresem dokonuje się głównie w obszarze religijnym – nie zamykamy bowiem lodówek i jako społeczeństwo, nie stajemy się wszyscy wegetarianami, nie chowamy do szaf gitar ani skrzypiec, nie polerujemy garnków, by symbolicznie pożegnać na 40 dni wszelaki tłuszcz, jednak wiele osób modyfikuje swoje jadłospisy ograniczając spożycie mięsa, rezygnując z jedzenia słodyczy, picia kawy czy alkoholu. Wciąż też popularne są tzw. postanowienia wielkopostne, które mają pomóc pokonać pewną słabość, ćwiczyć się w doskonaleniu. Można nawet spotkać się z takim określeniem postanowień wielkopostnych jak „duchowa siłownia". Wybór postanowień to kwestia indywidualna – może to być np. bezinteresowna pomoc komuś, kto tego potrzebuje, lub rezygnacja z jakiejś przyjemności, są osoby uzależnione, które potrafią w tym okresie nie zapalić papierosa, czy nie wypić alkoholu, a po upływie postu natychmiast wrócić do nałogu.

Opracowała:
Hanna Mrówczyńska

Źródła:
1. *https://blog.e-polish.eu/wielki-post-i-jego-zwyczaje/*
2. *https://mamotoja.pl/rodzina/swieta-i-uroczystosci/wielki-post-co-to-jest-ile-trwa-historia-symbole-jak-mozna-obchodzic-wielki-post-3380*

BIBLIOTECZNY KLUB FANTASTYKI DRAKO

Już po feriach i atrakcjach z nimi związanymi. Czy na pewno?

Obserwując entuzjazm młodzieży z jakim przyjęte były spotkania z planszówkami, czy warsztaty z tzw. Gier Fabularnych - Stołowych Gier RPG, doszedłem do wniosku by kontynuować ofertę aktywizacji młodych ludzi. Tak oto utworzył się pod patronem Biblioteki w Sułowie „Biblioteczny Klub Fantastyki DRAKO" Który ma już kilka sobotnich spotkań za sobą.

Jeżeli ten wstęp Cię zainteresował i chcesz wiedzieć więcej zapoznaj się z poniższą ofertą:

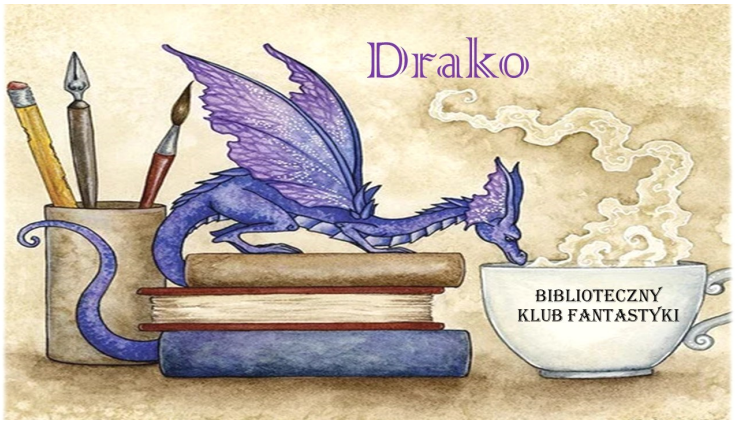

Zapisz się do naszego klubu!!!

Zostań członkiem Fantastycznego klubu skupiającego się wokół fantastyki i nie tylko

Spędzaj wolny czas na graniu w planszówki, karcianki, RPG-i lub na czytaniu książek i komiksów w grupie ludzi o podobnych zainteresowaniach

W przyszłości planowane są spotkania autorskie warsztaty, a nawet wyjazdy i wycieczki, gry terenowe oraz wiele, wiele innych.

GŁÓWNYM CELEM KLUBU JEST ZACHĘCENIE MŁODYCH LUDZI DO LITERATURY I EDUKACYJNEJ ROZRYWKI, ORAZ NA SPĘDZNAIU WOLNEGO CZASU W GRUPIE LUDZI O PODOBNYCH ZAINTERESOWANIACH.

Po więcej informacji i poznania terminów spotkań zapraszam na grupę facebookową o tym samym tytule co nazwa klubu. Spotkania odbywają się zazwyczaj w wybrane Soboty od godziny 10:00 do 14:00.

Kącik kulinarny

KOTLECIKI Z CICECIERZYCY

25 dag ciecierzycy, 4 ząbki czosnku, 1 cebula, 1 łyżeczka mąki pszennej, pół łyżeczki sody oczyszczonej, 1 łyżeczka kminku, pół łyżeczki gałki muszkatołowej, 2 pęczki natki pietruszki, olej, sól, pieprz.

Moczoną prze noc ciecierzycę odcedzić, zmiksować z czosnkiem, dodać drobno pokrojoną cebulę, mąkę wymieszaną z sodą, drobno posiekaną natkę pietruszki oraz przyprawy. Wymieszać i doprawić do smaku. Z masy formować niewielkie kuleczki i smażyć z każdej strony na dobrze rozgrzanym tłuszczu do uzyskania brązowego koloru.

Sos: 1/4 l jogurtu naturalnego, 3 ząbki czosnku, 1 pęczek natki pietruszki. Czosnek rozgnieść z odrobiną soli. Natkę pietruszki drobno posiekać. Składniki dodać do jogurtu i dokładnie wymieszać. Kotleciki podawać na gorąco z sosem czosnkowym lub innymi dipami.

ROLADA SZPINAKOWA

1 opakowanie mrożonego szpinaku mielonego, 4 jajka, 1 łyżka tłuszczu, czosnek, sól, pieprz.

Na patelni rozgrzać tłuszcz, dodać rozmnożony szpinak, doprawić do smaku i chwilę dusić. Gotowy wyłożyć na sitko. Do przestudzonego szpinaku dodać żółtka i wymieszać. Białka ubić na pianę i delikatnie wmieszać w szpinak. Całość wylać równomiernie na blaszkę wysmarowaną tłuszczem i wyłożoną papierem do pieczenia. Upiec.

Farsz: 20 dag masła, 20 dag sera topionego, 2 jajka, 1 marchewka, 1 ogórek kiszony, 3 pieczarki marynowane, sól, pieprz. Jajka i obraną marchewkę ugotować i pokroić w drobną kostkę. Ogórka i pieczarki pokroić. Masło utrzeć, dodając topiony ser i pozostałe składniki.

Na wierzch upieczonego szpinaku równomiernie rozprowadzić farsz. Zwinąć w rulon, przełożyć na deseczkę i przykryć ściereczką. Schłodzić. Podawać pokrojony w plastry, na zimno, jako przystawkę.

RYBA W SOSIE SZPINAKOWYM

5 porcji ryby, masło klarowane, przyprawa do ryb. Każdy kawałek ryby przyprawić i obsmażyć na maśle. Sos: 2 szklanki bulionu, 2 łyżki mąki pszennej, 1 łyżka masła klarowanego, 25 dag mielonego szpinaku, sól, pieprz.

Masło roztopić, dodać mąkę, podsmażyć, zalać bulionem i rozmieszać tak, aby nie pozostawały grudki. Zagotować, dodać szpinak i doprawić do smaku. Dodatek: 5 plastrów sera żółtego. Do naczynia żaroodpornego przelać sos, włożyć porcje ryby i każdą przykryć plasterkiem sera żółtego. Zapiec przez chwilę w piekarniku. Podawać na gorąco jako samodzielnie danie.

Smacznego!
Przygotowała: Maria Godzisz

Tytuł: "Luty"
Autor krzyżówki: Daniel Mróz

KRZYŻÓWKA

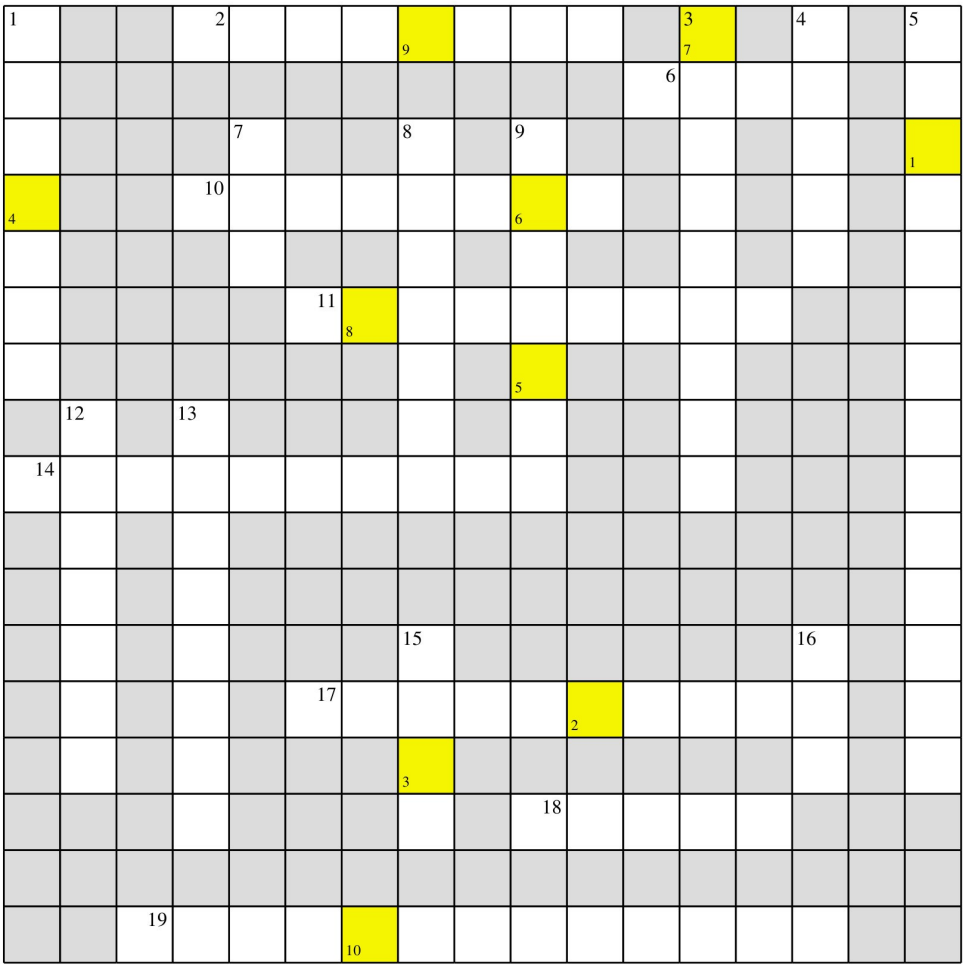

Pionwo

1. Spaliło na .....?
3. Polska Noblistka?
4. Japoński komiks.
5. Dawna nazwa Michalowa?
7. Dawne określenie studenta?
8. Autorka Muminków Tove .....?
9. Oprócz pączków?
12. Dzielnica sąsiadki w kierunku Zaporza?
13. Placek z cebulą i makiem?
15. Idzie luty, podkuj ....?
16. Słynna pisarka Joanna ...?

Poziomo

2. Zdobycie trzech bramek w jednym meczu?
6. Rów z wodą wokół twierdzy?
10. Przed postem?
11. Szlachcice z Sułowca?
14. Święto zakochanych?Zagrody
17. Bal przedmaturalny?
18. Przezroczysty papier do odrysowywania?
19. Urojenie, złudzenie, iluzja, fantastyczność?

Wypełniony i wycięty kupon konkursowy z hasłem należy dostarczyć do siedziby Biblioteki w Sułowie (Sułów 142, 22-448 Sułów) do 15 marca 2023 r. Wśród dostarczonych kuponów nastąpi losowanie nagrody, którą w tym miesiącu jest **Młynek elektryczny do kawy Bosch wraz z 1 kg świeżo palonej kawy ziarnistej,** których sponsorem jest firma **„Obudź Swój Dom" usługi remontowo - budowlane Jacek Kitowski.**

Zwycięzcą styczniowej krzyżówki została **Pani Hanna Mrówczyńska.** Gratulujemy!

Gratulujemy i zapraszamy po odbiór nagrody, którą jest **Smartwatch Xiaomi Mi Band 7**

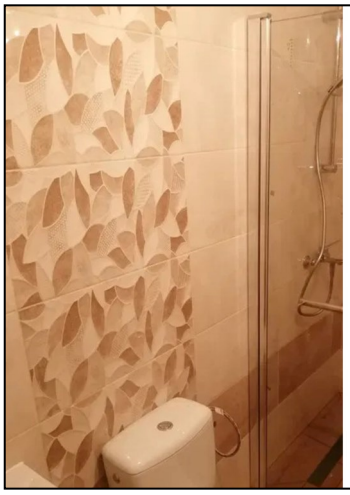

„Obudź Swój Dom"
usługi remontowo - budowlane
Jacek Kitowski
Sułów 57

Prace Glazurnicze i wykończeniowe
Solidnie i w rozsądnej cenie
- glazura terakota
- hydraulika
- zabudowy GK
- prace murarskie

tel. 797 598 044

KUPON KONKURSOWY

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

SEKRETY Wsi... Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

Nr 2 (118)
Luty 2023

....
imię i nazwisko nr telefonu

HUMOR

- Po ślubie kobieta przejmuje nazwisko męża.
- A to dopiero początek...

• • •

- Ile masz lat chłopczyku? - pyta starsza pani małego chłopca.
- Siedem. - odpowiada. - Ale mógłbym mieć już dziesięć gdyby nie to, że mój tata był taki nieśmiały.

• • •

- Czy ja mogę przymierzyć tę sukienkę na wystawie
- Może Pani, ale proponuję przymierzalnię.

• • •

- Dlaczego nie jesteś żonaty?
- Przyprowadzałem do domu różne kobiety ale nie podobały się matce.
- Przyprowadź podobną do matki.
- Przyprowadziłem, ale nie podobała się ojcu...

• • •

Kobieta pyta inną kobietę w tramwaju:
- Proszę pani, ile przystanków jest do dworca?
- Dwa.
Kobieta przejeżdża dwa przystanki i upewnia się zwracając się do tej samej pani:
- Teraz wysiadam, prawda?
- Nie. Teraz cztery.

• • •

Policjanci potrącili starszą kobietę. Wysiedli z samochodu, a ona woła, że chce księdza.
- Skąd my teraz księdza weźmiemy? - zastanawiają się policjanci.
- A to w bagażnikach ich już nie wozita? - pyta kobieta.

Żona po cichu do męża:
- Goście się zasiedzieli. Lodówka pusta. Może coś zamówimy.
- Najlepiej taksówkę.

• • •

Żeby kontynuować związek, baby domagają się ślubu, bo kwit to podstawa.
A jak facet chce sprawdzić ojcostwo dziecka, to baby odmawiają kwitu, bo zaufanie to podstawa.

• • •

- Tato, dlaczego połowa marynarzy jest łysa, a druga połowa siwa? Widzisz synu, łysi to ci, którzy pływają na wszystkim, co unosi się na wodzie… Wychodzą podczas każdej burzy. Cumują na pełnych obrotach w ciasnych portach. Najwęższe i najbardziej kręte tory wodne mijają z pełną prędkością. Odwiedzają pirackie tereny...
- A siwi?!
- A siwi, to ci, którzy muszą z łysymi pływać.

• • •

Pewna staruszka wezwała mechanika do naprawy zmywarki i zanim go wpuściła, pouczyła:
- Tutaj jest mój rottweiler Reks. Wygląda groźnie, ale nie zrobi panu krzywdy. Reaguje tylko na komendy. Natomiast z papugą nie wolno panu rozmawiać pod żadnym pozorem!
Ledwo wyszła, a papuga zaczęła się naigrywać:
- Hej, Ty gruba świnio, łajzo jedna! Ty byś nawet nie umiał baterii w latarce wymienić, a co dopiero naprawić zmywarkę!
Mechanik się w końcu wkurzył i odparł:
- A Ty idiotko się zamknij! Masz ptasi móżdżek nie większy od ziarnka grochu!
- Taaak? Reks, bierz go!

„Sekrety Wsi…” - Gazeta Regionalna - Gminy Sułów

Wydawca:
Urząd Gminy Sułów
Sułów 63, 22-448 Sułów
Strona internetowa: http://www.sulow.pl/
tel. +48 84 682 62 02
fax: +48 84 682 62 27

Nakład 300 egz.
Adres: Sułów 63, 22-448 Sułów,
powiat zamojski
E-mail: sekretywsi@wp.pl

Redakcja:
Redaktor naczelny:
Ryszard Pietrykowski (Sułów) 605 494 500
Marta Radzik (Sułów)
Hanna Mrówczyńska (Sułowiec)
Daniel Mróz (Sąsiadka)
Michalina Kobylarz (Deszkowice Pierwsze)
Maria Godzisz (Kulików)
Skład: Arkadiusz Socha (Sułowiec)

Materiały i artykuły do następnego numeru prosimy nadsyłać na adres Redakcji „Sekrety Wsi“ do **10 dnia każdego miesiąca ;-).**